

(/)

🏠 (/) > Diverse (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84>)

> Bøger (<http://www.historie-online.dk/boger>)

> Anmeldelser (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>) > Stemmer fra Grønland

← **Forrige artikel** (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/porten-til-verden-london>)

Stemmer fra Grønland

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 1072

Del artikel: **f** ([https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-](https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/stemmer-fra-groenland)

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/stemmer-fra-groenland](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/stemmer-fra-groenland)) **t**

(<https://twitter.com/home?status=>. Aktiviteten kan ses på [\[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/stemmer-fra-groenland\]\(http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/stemmer-fra-groenland\)\) **in**](http://www.historie-</p></div><div data-bbox=)

([\[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/stemmer-fra-groenland&title=\]\(http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/stemmer-fra-groenland&title=\)\)](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=http://www.historie-</p></div><div data-bbox=)

Kirsten Thisted

Stemmer fra Grønland. Den danske koloni i 1920´erne

Kristeligt Dagblads Forlag. 491 sider. 299.95 kr.

Af Birgitte Arffmann, tidligere sognepræst i Vejle

Det er en god titel, Kirsten Thisted har givet sit værk om Grønlands historie igennem de sidste hundrede år, "Stemmer fra Grønland".

Det er nemlig hundrede års kolonihistorie, der gøres til en særdeles levende og vedkommende historiefortælling gennem meget forskellige stemmer. Derfor læser man læser bogen, som man læser en spændende roman, den er svær at lægge fra sig, før man når til sidste side. Forfatteren binder alle stemmerne sammen til en helhed. I løbet af bogen kommer hun godt rundt om sine hovedpersoner, og det er sandt nok, som der står på bogens bagside: "Bogen fremstiller via grønlandske og danske kilder nuancerne i de dansk-grønlandske relationer. Der er ingen helte eller skurke, og bogen vælger ikke side i debatten om, hvorvidt dansk kolonialisme i Grønland var god eller dårlig. Hverdagen, som den bliver udtrykt gennem datidens stemmer, er mere nuanceret".

Etnicitet, køn, ligestilling og ligeløn, vores egen tids aktuelle diskussionsemner, diskuteres gennem breve, arkivalier og fortællinger om både danskere og grønlændere, deres fællesskaber, konflikter, venskaber og genvordigheder.

Her er den første fortælling et godt eksempel. Den er meget lang, men ikke desto mindre dybt interessant og handler om venskabet mellem en meget fattig grønlandsk fisker og tolk og forfatter, Peter Gundel og en dansk læge, Jørgen Hvam. De er så forskellige, som to mennesker kan blive; men de slutter et venskab, der varer hele livet. Jørgen Hvam er i Grønland for at tjene penge, så han kan købe en praksis i Danmark; men selv om han rejser hjem igen, viser det sig, at venskabet godt kan trives på langdistance. Historien er vel fortalt, og den kommer os ved. Det er i det hele taget vanskeligt ikke at blive grebet og rørt af de mange stemmer fra Grønland.

Jeg er selv teolog og har været sognepræst i en menneskealder. Derfor var jeg under min læsning særligt opmærksom på bogens beskrivelse af de kirkelige forhold. Den må generelt siges at være lidet flatterende for danskerne.

Min oldefar var præst i Grønland i slutningen af 1800-tallet, så min farfar og hans søskende havde deres barndom i Grønland. De flyttede fra Grønland, fordi det yngste barn i børneflokken ikke trivedes i de barske egne; men det var med stor sorg, de forlod landet. Især min farfars søstre talte resten af livet altid om Grønland, og de længtes hele livet tilbage til Grønland. Så jeg voksede op med en fortælling om, at Grønland er verdens dejligste sted. Det undrede mig, fordi jeg allerede som barn syntes, at det måtte have været hårde vilkår for min oldefar og oldemor at opfostre en børneflokk i Grønland i slutningen af 1800-tallet. Mine oldeforældre havde åbenbart både et godt helbred og evne til at manøvrere i det kirkelige og folkelige minefelt. Det havde den unge præstekone, Ingrid Chemnitz, som Kirsten Thisted også fortæller om, derimod ikke. Hendes historie er meget sørgelig, hun ender med at dø fra sin mand og fire små børn i en ung alder.

Den fortælling handler om en ung dansk pige, der forelsker sig i en grønlandsk teolog, Jens Chemnitz, og bliver præstekone i Grønland. Det er ikke alene det, at en grønlandsk præst tjener meget mindre end en dansk præst, der er problemet. Det er heller ikke kun det, at der rent fysisk skal slides meget hårdt i det i det daglige, hvis hverdagen skal fungere. Det er i lige så høj grad sladder og intrigerne mellem de danske, der slår den unge præstekone helt ud. Hun har kun sin mand at tale med i det daglige, hun får aldrig lært grønlandsk. Der er ingen af danskerne, hun kan tale med om sin tro, og for de andre danskere, ikke mindst kvinderne, er hun ikke fin nok til, at man kan tage hende alvorligt, fordi hun har giftet sig med en grønlænder.

Forfatteren lægger ikke skjul på, at konflikter trivedes godt i de små lukkede samfund. Danskerne var generelt dårlige til at lære grønlandsk, desuden mente de, at uanset hvor beskedne deres kår var, befandt de sig alligevel altid på et højere niveau end grønlænderne, og så trivedes sladder, bagtalelser og intriger godt, især i vintermørket.

Det er ikke noget rosenrødt billede, vi får af forholdet mellem danskere og grønlændere, tværtimod. Men bogen rummer dog både kærlighedshistorier, smukke venskaber og morsomme historier. Som for eksempel den om en dansker, der lige var kommet til Grønland og som ville vise sin velvilje overfor det vanskelige grønlandske sprog. Til et juleselskab havde han øvet sig på at hilse på alle med et "Glædelig jul". Men det, han fik sagt, var "Skvadderhoved". Jovist, gode historier er der mange af i Kirsten Thisted's bog.

Bogen er rigt illustreret med fotos af både den smukke natur og de mange spændende mennesker, vi får lov til at møde. Som læser bør man give sig god tid til at studere de mange fotos opmærksomt, de hører i høj grad med til den samlede fortælling. Hvis man får blod på tanden og lyst til at læse mere om Grønland, er der god inspiration at hente i den meget fyldige litteraturliste bagest i bogen.

Jeg har læst mange gode bøger, mens samfundet har været lukket ned under corona-pandemien. Kirsten Thisted's bog "Stemmer fra Grønland" hører til blandt de bedste. Den kan varmt anbefales alle, der kan lide at læse en god bog. Køb den og læs den.

[Historie-online.dk, den 30. juni 2021]

← **Forrige artikel** (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/porten-til-verden-london>)

SE RELATEREDE ARTIKLER

BØNDERS OG BYFOLKS ÆRE

(<http://www.historie-online.dk/boger/boenders-og-byfolks-aere>)

SORT HEDDER EN STEN

(<http://www.historie-online.dk/boger/sort-hedder-en-sten>)

PÅ JAGT EFTER SØSLANGEN

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/paa-jagt-efter-soeslangen](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/paa-jagt-efter-soeslangen))
